

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עשרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

נמצא בעמוד השני משולב עם
'מחידושי רבותינו'

מהליכות אבותינו

נמצא בעמוד השני משולב עם
'מחידושי רבותינו' ודי לחכימא
ברמיזא

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ועיני לאה רכות (בראשית כה. כח)

כתב רש"י הקדוש על פסוק זה בזה"ל: למה, שהיתה סבורה לעלות בגורלו של עשו ובכנתה, שהיו הכל אומרים, שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן, הגדולה לגדול והקטנה לקטן (נבא בתרא קכג). עכ"ל. והמעייין בגמרא שם יראה שבאמת כך היה צריך להיות לאה לעשו, אלא שתפילתה של לאה שינתה את המזל. ובספר דעת זקנים כתב בזה"ל: ועיני לאה רכות. לשון רך וטוב כלומר שהיתה נראית יפה מתוך שהיו עיניה יפות ונראית רכה וילדה אבל רחל היתה משובחת ביפיה אלא שהיו עיניה כואבות מן הבכי לפי שראתה שתפול לגורלו של עשו לפי שהיתה עקרה ויגרשנה יעקב וישאנה עשו. עכ"ל. [וא"ה. צ"ע כיצד מפרש היפך דברי הגמרא ואכמ"ל].

ובעניין כוחה של התפילה שיכולה לשנות את מזלו בנשיאת אשה ממה שנקבע לו מן השמים הובא בגמרא (מועד קטן יח). אמר שמואל מותר לארס אשה בחולו של מועד שמא יקדמנו אחר. ושם הקשתה הגמרא, ומי אמר שמואל שמא יקדמנו אחר, והאמר רב יהודה אמר שמואל בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני שדה פלוני לפלוני. ותירצה, אלא שמא יקדמנו אחר ברחמים [ע"י תפילה], ומביאה הגמרא מעשה כזה שהיה עם רבא ששמע לאדם אחד שמבקש רחמים ואמר תודמן לי פלונית. א"ל רבא, אל תבקש כך, אם היא ראויה לך לא תלך ממך, ואם תמשיך בבקשותיך אתה תכפור בה' אם הוא לא יקבל תפילותיך. לאחר מכן שמע אותו רבא שאומר, או שהוא ימות מלפניו או שהיא תמות מלפניו [אם לא ישא אותה לאשה]. א"ל רבא, וכי לא אמרתי לך לא לבקש על זה הדבר כך. ע"כ.

למדנו כמה כחה של תפילה אפילו כאשר זה כנגד בת קול היוצאת מן השמים, וזה על דבר שאינו טוב לאדם. על אחת כמה וכמה כאשר מתפלל אדם על דברים טובים הרצויים לבורא יתברך, שכבר אמרו חכמים הבא ליטמא פותחין לו ואילו הבא ליטהר מסייעין אותו. ומינה נלמד שיש לאדם לתת דגש בחינוך על נושא תפילה, ר"ל, הן אמת שחייב האדם לפעול ולעשות מעשים בחינוך ילדיו, אך עליו לזכור תמיד שמעשיו הם רק ההשתדלות החיובית כלפי שמיא, אבל התפילה היא הפועלת ועושה ונותנת לקידום חינוך הבנים.

ולהבין דברנו היטב. פעם פנה אלי אדם בשאלה, מה יעשה שימצא זוגו שהרי הוא כבר עבר את גיל שלושים וכבר שנים רבות מנסה ומנסה אך לא עולה הדבר. אמרתי לו, תתפלל להש"ת. אמר לי, אני מתפלל. אמרתי לו, כשאתה מתפלל אל תכניס הרהורים בלבך שדרך השתדלותך תמצא בת זוגך. סיפרתי לו שבהיותי אברך צעיר לימים ניגש אלי אברך בשנות הארבעים לחייו, ובקשני אם יוכל לשאול שאלה. השבתי, שאל, אם אדע מה טוב ואם לאו למד לשונך לומר איני יודע. סיפר לי אברך זה שהוא היה עובד בבית חולים ואביו חלה לא אליכם במחלה. וכיון שהיה מקושר לכל הרופאים עשה כל מה שביכלתו למען רפואת אביו. אך דא עקא הודיעו לו הרופאים שעשו כל שביכולתם אך נגזרה גזירה. אמר לי אותו אברך, מכיון שכך, פניתי לבורא עולם בדמעות שלישי למען רפואת אביו. ואני יודע שיש הבטחה 'קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, ואני קראתי באמת כי אני יודע שאין רפואה לאביו, א"כ מדוע לבסוף נפטר אביו ממחלתו? השבתי, כי לא קראת באמת! באותו רגע הרים קולו עלי בשאגה [עד שכל לומדי הכולל הפנו ראשם] איך אתה אומר כך, אתה לא יודע מה זה וכו'. אמרתי לו, שב תירגע, גם אימי ע"ה נפטרה מהמחלה והייתי במקום שעמדת בו, שב ואסביר לך. ישב האברך ואמרתי לו. הן אמת שהנך התפללת בדמעות שלישי וידעת שישועתך רק מאת ה'. אך תאמר לי בבקשה, נכון שבעת תפילתך חלפה בראשך מחשבה שדרך רופא פלוני שטרם פנית אליו או דרך רפואה טבעית וכו"ב תבוא ישלח ה' רפואה לאביך? אמר לי, אמת. אמרתי לו, זה לא 'באמת'. באמת פירושו, כשם שה' נתן מחלה זו באביו כן יקחה ללא כל עזרה וסיוע. אמר לי, עכשיו נרגעתי. באותו מעמד שהשבתי לזה שחיפש זוגו, נוכח שם אדם אחר אשר ביקש לספר את אשר אירע עמו, וכך אמר. כל הזמן אני מחפש ומחפש עבודה וכמובן שאני מתפלל לבורא עולם. אך משום מה לא מצאתי. ברגע שהפסקתי לחפש במלוא המרץ והשקעתי מאודי בתפילה על זה, מצאתי עבודה מהרה.

כן הדבר הזה. מחובת האדם להשתדל בחינוך ילדיו שיתקיים בו ירידו לא שפכו את הדם הזה! אך יתפלל ללא הרף וללא הפוגה בכל עת ובכל זמן לבורא שסייעו על מעשה רצונו וידריכהו בדרך הנכונה ויראה כל בניו הולכים ועולים ומתעלים בדרך התורה והיראה, אכ"ר.

יתברר משפע בריכה העליונה, ללא גבול וללא תכלה, ה"ה החפצים בעולום שמש אשר ידם רב להם בחיזוק התורה בדרך אבותינו יהודי תימן המעשירה. יה"ר שיתמלאו כל משאלות לבם לטובה, ויאריכו ימים ושנים בריאות איתנה דשנים ורעננים, ויזו שכל יוצאי הלציהם יהיו כשרים וברים, צדיקים ונגונים תלמידי חכמים גדולים, אכ"ר

מחידושי רבותינו

מרן הגאון הגדול רבי יצחק רצאבי שליט"א
פוסק עדת תימן

וְהָיָה רְחֵל בְּתוּ בָּאָה עִם הַצֵּאֵן (בראשית כ"ט, ו')

התנייחות מרן שליט"א ל"ערכה להלכות צניעות" לנשים ודחיית דברים הכתובים בה, כגון בעניין חצאית ובישום.

מתוך "שערי יצחק" השיעור השבועי שנמסר במוצ"ק מקץ התשע"ה ברצוני לעבור לנושא חשוב אחר, אשר אולי פגשתם אותו. הפיצו בציבור, 'ערכה ללימוד הלכות צניעות'. אניני יודע, מדוע זה נקרא 'ערכה'? דברים ערוכים. מודרני? אך מה לעשות. נתנו את השם הזה. אבל כך הוא השם. 'ארבעים יום של לימוד עצמי'. ישנם שם דברים רבים, אשר צריכים להיעיר עליהם. למרות שכונתם היא טובה, באופן כללי, אבל ישנם דברים, אשר בודאי אינם רצויים.

כתבתי השבוע, לאלו שפנו אלי בעניין ערכה זו, מכתב בנושא הזה, וכעת בעל"פה ארחיב קצת בס"ד. וכמובן זה לא הכל, אין זמן. וגם ישנם עוד דברים שאינני מסכים, אבל מעדיף כעת לא להיכנס אליהם.

למשל, בעמוד 20, הם מדברים לגבי רוחב החצאית. לצערינו, בדור שלנו, הנשים אינן מבינות את הדברים הללו, את ענייני הצניעות, את הרבה מהם, באופן טבעי. היה צריך להיות, שהדברים הללו יהיו 'בדם'. בחינוך מגיל ילדות. לא היו צריכים לכתוב, כמה ס"מ החצאית, ועוד כל מיני דברים. אבל בעוה"ר, הגם שמפרטים כל כך הרבה, גם את זה, בקושי מקיימים.

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

בכל אופן, לפני כן בעמוד 19 הם כותבים כך, מחובת החצאית, לכסות את צורת הירכיים, בכל מצב ותנועה. לבישת חצאית המסתירה במצב של עמידה, ואילו במצב של הליכה או עלייה במדרגות וכו', עדיין ניכרת צורת הירכיים, מנוגדת לכללי הצניעות הבסיסיים, וגם יש בה משום החטאת הרבים. טוב.

חצאית אשר אינה מסוה את צורת הירכיים בשעת הליכה, ועלייה במדרגות, וכל תנועה מצויה, הרי היא בכלל בגד פרוץ, אף אם תיזהר שלא לעלות במדרגות לעיני אנשים. לעומת זאת, חצאית רחבה יותר המסוה את צורת הירכיים בשעת הליכה ועלייה במדרגות, ואינה מסתירה כראוי בשעת עליה לאוטובוס, אינה נקראת בשם בגד פרוץ, אך עליה להיזהר מאד שלא לעלות לאוטובוס לעיני גברים.

ישנו כאן חילוק, מה נקרא 'בגד פרוץ'. אם המדובר 'בהליכה מצויה', דהיינו כגון במדרגות, אזי זה נחשב כבגד פרוץ. אבל אם זה לא במדרגות, אלא רק בעלייה לאוטובוס, כנראה בגלל שהדבר אינו כל כך שכית, לכן זה לא נחשב בגד פרוץ. אבל, ש'היא תיזהר ולא תעלה לאוטובוס לעיני גברים'. חושבני כי אסור להגיד ולכתוב דבר כזה. הדבר נראה לי בגדר ליצנות. וכי מה היא תעשה? תחכה לאוטובוס הבא? ואם שָׁעָתָה דחוקה, ממהרת? תסתכל קודם לכל הצדדים ותראה, שהגברים אינם רואים אותה? אינני מבין, כיצד מפרסמים דבר כזה.

אם הם היו כותבים זאת בהערה למטה, בכדי להסביר הגדרות, אשה חכמה שתרצה להתעמק מה נקרא פרוץ ומה לא, אזי הייתי מבין. בכדי להסביר, שזה אינו נקרא 'פרוץ'. בדבר זה, יהיה לה גיהנם של מאה שנה. ובדבר זה, יהיה לה גיהנם של חמשים שנה. בסדר. אבל הרי הדבר הוא אסור. א"כ, למה הם נכנסים כאן להגדרות, ויוצרים בלבול כזה. זה טוב ללמדנים, להסביר חילוקים. אבל הלכה למעשה, צריך לכתוב ברור.

ועדיין לא דיברתי, על מה שהם כותבים כאן, בעניין כיסוי הרגל, השוק, ועל אורך החצאית. ראיתי כי ממש התווכחו רבנים בעניין זה, עד כמה תכסה החצאית? האם רק עד חצי השוק? או צריך עד הקרסול? או עשר ס"מ מעל הקרסול? ויכוחים רבים. ורב אחד אמר, לא, אל תגיד שצריכים לכסות עד הקרסול, כי אז הן יהיו כמו ערביות וניזרות.

ישנם כאלה החושבים, שאם עושים דברים כאלה, כביכול הדבר הוא כמו אצל אומות העולם. מתדמים אליהם. אבל ברצוני להגיד, כי לצערינו הדבר בדיוק ההיפך.

כתוב אצל רחל אמנו, וְהָיָה רְחֵל בְּתוּ בָּאָה עִם הַצֵּאֵן (בראשית כ"ט, ו'). מה הפירוש 'באה עם הצאן'? תשמעו פירוש הפלא ופלא. כותב הגאון רבי יוסף חיים, בספרו עוד יוסף חי, תיבת 'עם' דייקא, דהיינו הולכת בתוך הצאן, ואינה הולכת אחרי הצאן. שמעתם? הרי היא היתה רועה צאן. והרי הרועים ב"כ הולכים מאחורי הצאן, בכדי להשגיח על הצאן. אבל רחל אמנו, הלכה בפנים, דהיינו באמצע.

לפני כן הוא אומר כך, דרך הרועה שילך אחרי הצאן, כדי שיהיו כל הצאן לנגד עיניו, ולא יוכל אדם לחטוף מן הצאן כלום, שבוה תהיה עין השגחתו עליהם בטוב. אך רחל אע"ה, לא היתה נוהגת כשאר רועים, ללכת אחרי הצאן, אלא היתה הולכת בתוך הצאן, באופן שתהיה מוקפת מן הצאן מכל צדדיה, כדי שיתכסו פסיעות הנאות שלה בצאן מכל צד, ולא יהיה נראה חצי התחתון שליצופה לעוברים ולשבים וההולכים במדבר, והיא היתה מתכוונת בזה משום צניעות.

במלים 'פסיעות נאות', הוא רומז למה שמוזכר בגמ' מס' ע"ז (דף י"ח ע"א), כי בתו של רבי חנינא בן תורדיון נענשה על כך, שאמרו עליה גדולי רומי, 'כמה נאות פסיעותיה של רביה זו'.

והרי מסתבר, כי בזמנם בלא"ה הלכו מכוסים עד למטה, כי הדבר מפורש בגמ' מס' שבת (דף צ"ח סוף ע"ב), על הכתוב חֲצִי הַיְרֵיעָה הַעֲדָפָת הַתְּקָרָח עַל אַחֲרֵי הַמְּשָׁן (שמות כ"ג, י"ב). הגמ' אומרת, כי המשכן דומה לאשה שמהלכת בשוק, ושפוליה מהלכין אחריה. מפרש רש"י, שולי בגדיה. כך היתה יריעה של אחריה נגררת בארץ.

חושבני, כי אולי עלולים לטעות כאן. דהיינו, אין פירושו, כי כל הזמן הן הלכו, כאשר הבגד נגרר על הארץ. אלא הכוונה היא, כי בגלל שהבגד היה כ"כ ארוך, על כן לפעמים קרה שהוא נגרר בארץ. אבל בכל אופן, הוא היה ארוך עד למטה. א"כ, בזמן רחל אמנו, כך הנשים הלכו. מסתמא הדבר כך. כיון שהבגד כתוב, על זמן המשכן.

ולרחל אמנו, הדבר לא הספיק, והיא הלכה בתוך הצאן, בכדי שלא יראו לגמרי את רגליה. רחל אמנו הקדושה והצדקת, שאין לנו בכלל השגה במדרגות שלה. שכניתא קדישתא. וישנם עוד מקורות רבים לכך שזהו מנהג בנות ישראל מאז ומקדם. כיצד כיום באים ואומרים לציבור, כי רק אלו ערביות הולכות כך, ושאסור שחרדיות כך ילכו, רח"ל? מהיכן הקשקושים הללו?

הגמ' אומרת (במס' ובחים דף י"ח) לגבי בגדי כהונה, כי אם בגדי הכהן היו מרושלין מסולקין משוחקים ועבד, עבודתו כשירה. מה הפירוש 'מרושלין'? נגררים בקרקע. א"כ, גם הבגד של הכהן היה ארוך. וגם אח"כ כתוב בגמרא, וסילקן על ידי אבנט, פירש רש"י, כדרך שהנשים עושות. הדבר מובן, כי לפעמים עלול להיות, שהבגד יהיה מרושל, ונגרר בקרקע.

ישנו דבר נוסף, אין כעת זמן לדבר בהרחבה על הנושא הזה, אבל ישנם כיום כאלה החושבים, כי הרעלה, דהיינו כיסוי הפנים, באה כביכול מן הערביות. חס

לרפואת
שירה בת נח לוי
בשכחע"י

לרפואת
שושנה בת יחיאל
רייבי בשכחע"י

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לרפואת
יוסף בן משה
דנין בשכחע"י

ושלום. אולי בהזדמנות ארחיב יותר על כך, אינני רוצה לומר דברים אשר יקלטו בצורה שאיננה נכונה. ונעיין מה שכבר אמרנו בס"ד בהרחבה בשיעור מוצש"ק כי תצא הית"ש"ע.

תשמעו כיצד הבן איש חי, שהיה גדול מגדולי ישראל, אשר חי בארצות שבהם היתה הצניעות, איך הוא הבין בדיוק ההיפך, מן המושגים שהם חושבים כיום. כעת אינני מדבר על כך, שישנם מקורות לכיסוי הפנים, כבר בנביאים. כגון בספר ישעיה, ובשיר השירים, לפי המפרשים שהבאתי והסברתי בס"ד בענין יצחק ועל ש"ע המקוצר חלק ו' הלי מלבושי הנשים וצניעותן סי' ר"ב אות ט' דף ר"ג רנ"א.

בכל אופן, שואל הבין איש חי, בספרו עוד יוסף חי [שם על הפסוק ורחל באה עם הצאן אשר לאביה], כיצד יכול להיות, שרחל אמנו היתה רועה? היכן הצניעות? שרחל תהיה רועה? שתגיע למקום שמתאספים שם כל הרועים לגלגל את האבן מעל פי הבאר? איך יתכן דבר כזה? וז"ל, קשה על רחל אמנו ע"ה, שהיתה צנועה מאד, כי תקבל להיות רועה צאן? כיצד היא הסכימה לכך?

תשמעו מה הוא עונה, וז"ל בס"ד, כי רחל אע"ה היתה לובשת על פניה פרגוד, שהוא סודר מנוקב נקבים קטנים, שקורין בערבי כליי, שהיא רואה ואינה נראית. והוא מביא אסמכתא לדבר. הרי כתוב, וְרָחֵל בָּאָה עִם־הַצֹּאן אַחֶר לְאֶבְיָה [בראשית כ"ט, ט]. מדוע ישנו פסיק, בין המלה 'ורחל', למלה 'באה'? היה אפשר לומר, ורחל באה, בלי פסיק, כפי שישנו פסוק למשל, וְהַשֹּׁמֵשׁ בָּאָה [שמואל ב' ב', כ"ד]. א"כ, למה כאן ישנו פסיק? אומר הבא"ח, כי הדבר בא להגיד, שהיה הפסק, בין הפנים שלה, לבין מראה עיניהם שלאנשים. וז"ל, ובה טעם נכון, שיש בכתוב הזה הפסק, בין תיבות ורחל, ובין תיבת באה. לומר שהיה דבר מפסיק בין פניה, ובין מראה עינים של האנשים.

לצערינו, ישנם כיום כאלה החושבים, שהדבר איננו מתאים. כי הדברים הללו באו כביכול מאומות העולם, ושואת אינה התרבות שלעם ישראל. אבל צריכים לדעת, כי בעוונותינו הרבים, הדבר בדיוק ההיפך. הם למדו את הצניעות מאיתנו. ובעוה"ר בארצות אירופה, הדורות ירדו והתקלקלו. יש לדעת את האמת, כי אותן ההולכות כך, הן הממשיכות את המסורת שלעם ישראל מדורי דורות, והם למדו זאת מאיתנו. כפי שישנם הרבה דברים, שהם לקחו מעם ישראל. או לנו על אלו הדברים וכיוצא בהם, אשר נשתכחו מאיתנו.

אולי רק עוד נקודה אחת, לגבי מה שהם כותבים בעמוד 35. מי שיש לו את הערכה הזאת, חושבני כי הוא חייב לתקן זאת. בבחינת וְאֵל תִּשָּׁן בְּאֶהְיֶיךָ עֹלָה [איוב י"א, י"ד]. יש צורך להתרועע על כך. הם כותבים כך, היוצאת מבושמת לרשות הרבים. אך מה ההמשך? עלולה מאד להכשיל בני אדם באיסור זה, ואין די מלים לתאר את גודל הנוק הטמון בכך. יפה מאד. עד כאן, הדבר טוב. אסור לאשה לצאת מבושמת, כל דבר העשוי להפיץ ריח נעים, יש להשתמש בו זמן מה, כרבע שעה, לפני היוצאה מהבית, וק"ו שאין להשתמש בו בקרבת זרים. כגון קרם ידיים. ישנן נשים שהבינו מכך, כי רבע שעה לפני שהיא עומדת לצאת מן הבית, היא תשים את הבושם, ואח"כ הריח כבר יתנדף.

שאלה מהקהל: ואם אחרי שעה או שעתיים, הריח אינו מתנדף? תשובת מרן שליט"א: יפה מאד. בודאי שלא מתנדף. אולי אחרי כמה שעות, פְּהַנְדֵּף עֵשֶׂן תִּנְדֵּף [תהלים ס"ה, ג']. זאת הטעיה. אני מקווה, שהדבר אינו מכּוּוּן, אלא בטעות. כנראה הם לא התכוונו לכך, אבל הם נתנו כאן פתח ומכשול, להכשיל את הרבים. הם כתבו רק לגבי הבושם, שזהו דבר מזיק. ואח"כ הם כתבו, 'כל דבר העשוי להפיץ ריח', כנראה הם מתכוונים לדאודורנט, שמפו וכדומה. או לקרם ידיים, כפי מה שהם כתבו בסוף. והיינו לגבי דברים, אשר אין להם ריח חזק כ"כ. או לגבי סבון מסויים, שאולי אין לו ריח חזק, וגם לגבי זה, אינני יודע האם הדבר נכון. לא בטוח. צריך לבדוק זאת. אבל לא כמו שרבים הבינו כי זה כולל גם בושם.

שאלה מהקהל: ישנם ריחות שהם חזקים, המחזיקים שעה או שעתיים. תשובת מרן שליט"א: אם זה חזק, אתה צודק. אבל לגבי בושם, שמעתי כי ריחו יכול להישאר, אפילו כמה שעות. הדבר חמור מאד. אבל לזכותם יאמר, אמנם אינני יודע מי כתב את הדברים הללו, שבערכה הזאת. אבל מי שקשור לנושא הזה, זהו הרב אהרן ראז שליט"א, רב בית החולים 'ביקור חולים' בירושלם עיקו"ת, והוא כתב לי מכתב (כתשובה למכתבי הנז' לעיל) בנושא הזה. ראשית, נקדים כי שמחתי לראות כי הוא כבר כותב, כי בעניין הערכה לצניעות, הוצאנו כמה וכמה מהדורות, ונכתבו הרבה תיקוני הלכות ותיקוני לשון. ולכן הנני שולח בזה את המהדורא האחרונה שהוצאנו. היא שלח לי כעת, את המהדורא האחרונה שהוא הוציא, וברוך יהיה. אולם עדיין לא הספקתי לראות אותה וכיון שקיבלתי אותה רק ביום ששי הזה בשעות לפנה"צ. הערת העורך. אני מקווה, כי הדברים הללו תוקנו, וכל כיוצא"ב.

בקשר לחציאת, לגבי מה שאמרתי מקודם, תשובתו כאן על כך איננה מובנת. אבל לגבי הבושם, הוא כותב כי במהדורא שתצא בימים הקרובים לאור בשפת האידיש, לא הוזכר כלל רבע שעה, ונכתב שיש איסור חמור למי שיוצאת לרשות הרבים מבושמת, ומכשילה בואת את הרבים. ואין מלים להסביר את האיסור החמור שהיא עוברת בזה, כל דבר שיש בו ריח כגון קרם ידיים, יש להימנע מלשים זאת לפני יציאה לרחוב. נו, ברוך ה'. אבל זהו רק במהדורא באידיש. אתם יודעים למה זה רק באידיש? כיון שזה מיועד לציבור בעיר ירושלם עיקו"ת, ביישוב הישן. א"כ ההלכה הזאת, תהיה כביכול רק למחמירים. אבל זהו דבר, אשר צריך לכתבו לכולם, לכלל ישראל, כיון שברור שזהו מכשול גדול.

לרפואת והצלחת הרה"ג יחיאל בן יוסף גרפי בשכחע"י

בעניין פאה נכרית של זמנינו. אבל רבותי, ברצוני להגיד לכם דבר חשוב, אשר כדאי לדעת אותו. הוא כתב לי כאן כך, הנה בנושא הנידוש מאד בקרב הציבור החרדי, הוא עניין הפאה הנכרית. אני כתבתי במכתב, לאותם שפנו אלי בעניין הערכה הזאת, כי בעמוד 33 ניכר, שהם אינם מעודדים את לבישת המטפחת. הם כתבו על המטפחת, בשפה רפה ובכובד ראש. הם מדגישים, שלא יגרם הכיסוי למשיכת עין ולתשומת-לב. והיינו שהמטפחת לא תהיה צבעונית מדאי. וכן בעמוד 32 אריכות שלא יצאו אפילו מעט מן השערות, וכדומה. הכל נכון. אבל הרושם הוא שכביכול, ישנן עבירות ומכשולים במטפחת. ומאידך, הפאה הנכרית, היא כביכול מצוה. ומה לעשות, שישנם המתירים זאת. אבל בעוה"ר, היצה"ר התלבש על העניין הזה, וכעת תשמעו טוב מה שהוא כותב.

הוא כותב בעניין זה כך, זה נכון שיש גדולי ישראל וצוק"ל ויבלח"ט שחיים איתנו לאורך ימים ושנים, שאסרו את הפאה מכל וכל, וכך היה ידוע שדעת מרן הגרי"ש אלישיב לא היתה נוחה מהפיאות, כי בצעירותו כמעט והוא לא ראה פְּהַנְה. כוונתו בגלל שהוא היה בעיקר בירושלם עיקו"ת, ולא כמו הרבה רבנים ליטאים שגרו ברוסיה, שם נפרץ כבר העניין אז.

כעת הוא מוסיף עוד משהו, היו אנשים שתמיד אמרו לי, שהרבנית מלצר, אשת הגאון רבי איסר זלמן מלצר, הוא שחיבר ס' אבן האזל על הרמב"ם כידוע, הלכה עם פאה, ובפאה כמו שהולכים היום. ומי לנו גדול ממנו, ואנחנו תלמידי "עץ חיים" והולכים בדרכיו. תלמידי ישיבת "עץ חיים" בעיר ירושלם עיקו"ת, זאת הישיבה הותיקה של הירושלמים. הוא היה ראש הישיבה. טוב, א"כ הוא לא יכל להתמודד מול הטענה הזאת. עד שנודמן לי לאחרונה באחד הספרים שיצאו בתדשים אלו לאור, ושם הופיעה תמונת הרבנית לבושה אכן פאה. הוא כנראה מתכווין לספר רבן שליכל בני הגולה, זהו ספר על תולדות הגרי"ח הלוי מבריסק, שזכותי לעיין בו בזכות ידידנו הרב מירון כהן יצ"ו הנמצא כאן, חושבני כי על כך הוא מדבר.

המשך בעמוד הבא

לעילוי נשמת חיים בן יחיאל נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל, דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיאל נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל, יפה בת יחיאל נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

בדרכיהם אתהלך...

יודע או לא יודע (ח"א)

יום אחד נכנס לרב חיים סנאוני תלמיד ותיק מלווה באברך ירושלמי. רבנו ברך את תלמידו כפי הנצרך לו, ואחריו ניגש האברך ובקשה אישית בפיו, היות שאשתו מעוברת מבקש הוא שרבנו יואיל לומר לו מה היא תלד. לרגע קט בחן רבנו חיים את האברך הניצב לפניו, ואחר נענה ואמר כשחיוך קל נתלה בוזות פיו, "היא תלד בן".

האברך צהל משמחה לשמע הבשורה הטובה שעתיד להולד לו בן בכור, וכאשר חזר לביתו מהר להודיע למשפחתו, קרוביו ומכריו שאשתו תלד בן זכר. תלמידו של רבנו חיים סנאוני שהיה רגיל בבית רבו ובקי בהליכותיו ובתנועותיו, היסה את האברך באומר: "דע לך שאשתך תלד בת". הלה נבוך קמעא ואמר: "מה אתה שח? הרי הרב סנאוני אמר לי במפורש שאשתי תלד בן". ענה לו התלמיד: "בקי אני בהנהגותיו של רבנו ויודע אני על מה ולמה אמר לך כך, דע לך שאשתך תלד בת ומה שטענת בשם רבנו חיים שהבטיחך בן, הרי בן ר"ת בת נקבה. אך אם יולד לך בן, בטוחני שזה דבר היוצא מגדר הרגיל".

המשך א"ה בל"ג בשבוע הבא

מילדי הגנים נהנים בצוותא, בפעילות חוויתית ובמשחק חופשי

מחידושי רבותינו

המשך מהעמוד הקודם

בכל אופן, הוא אומר כך, אבל, כהנה, פאה כזאת, כבר לא ראיתי זה עשרות בשנים. עשרות שנים, היא כבר אינה קיימת. היא לא נראית כלל כפאות של היום. ואלו ההולכות בפאות של היום, זהו משהו חדש, שלא היו כמותן בדורות הקודמים.

בקיצור, זהו שקר וכזב. אנשים מביאים סיפורים, כי אשתו של הרב ההוא, הלכה כך. אבל זאת היתה פאה שלקש, כפי שהיה בדורות ההם, כאשר הם באו מרוסיה. שם היה אסור ללכת עם מטפחת, השלטונות אסרו. השוטרים הסירו לנשים את המטפחת מעל הראש רח"ל. לכן הם אמרו, טוב, בדיעבד שתהיה פאה, הדבר לא נורא.

והוא ממשיך וכותב כך, לפני עשור, כשהייתי בחו"ל ונכנסתי אצל הרבנים המשפיעים תורה ויראת שמים, ודיברנו על ענין הפאה, נענתה אשתו ואמרה, אני שומע את הרבנית אומרת כך, אם הרבנים יגידו להוריד את הפאה, אוריד... שמעתם - הבנתם - מה היא אמרה? אם הרבנים יגידו להוריד את הפאה, אנחנו נוריד אותה. דהיינו, נישאר בלי כלום. כך ממש. אם הרבנים יגידו להוריד את הפאה, אזי נוריד אותה, נישאר בגילוי ראש, רח"ל. הוא אומר, ולכן הבנתי מדוע הרב אלישיב, לא רצה לאסור את הפאות לגמרי. הוא ידע, שיש הרבה נשים מודרניות ברחבי העולם, שורידו ע"י את הפאות לגמרי. אבל לא אליכם, לא ילבשו כיסוי אחר כלל. רח"ל. ומכאן האחריות לנושא זה. עוד צד למטבע. זה רק בכדי להבין, את חומרת הנושא הזה בזמננו.

לצערינו, ישנם כאלה, שעניין הפאה אצלם הוא הגבול. על ידה, הם עדיין משתייכים לציבור החרדי. כנראה, אם היא לא תלך עם פאה, היא כבר תלך ותיגדרר ח"ו. את המטפחת, היא לא תשים בשום פנים ואופן. אם כן ח"ו, היא כבר תצא מן המחנה החרדי, ומי יודע כעת להיכן היא תגיע. לאחד ממדורי גיהנם, עד שאול תחתית. לכן, אולי הם רוצים ע"י כך, לשמור על המסורת, פחות או יותר. אבל צריכים להבין, כי אין לאף אחד ללמוד היתר מכך. שלא יגידו, כי התירו פרושים את הדבר, כיון שהדבר נעשה שלא ברצון חכמים ויראי שמים. דברים ברוח זו, ידועים לנו ממקורות נוספים מגדולי הדור ששתקו ושותקים.

וכפי שרמזנו בזמנו [בשיעור מוצש"ק ויצא ה'תשע"ה], כי כל מי שמבין בעצמו שהדבר הוא אסור, זה לא יעזור לו אם הוא יתלה זאת באחרים המתירים, כיון שהוא מבין שזהו אינו רצון ה'. ורצון ה' הוא, שהשיעור יהיה מכוסה.

חכמי תימן

הרב עמרמן בן סעדיה נהארי
דצ"ל
חי לפני כמאה וחמישים שנה
בישוב צולה.
תנצב"ה.

על זכותם העולם
עומד

התודה...

הברכה...

לאיש היקר במעלה, מרים קרנה
של תורה, ומחוק מסורת אבותינו
הנאמנה, יד ימיעו של מרן פוסק
עדת תימן

הרב **שילח יגאלי** יצ"ו

אשר מלבד עיסוקיו הרבים אף
מסייע לתצ"ת עטרת חיים.

ימלא ה' כל משאלות לבו לטובה,
ויראה ברכה בעמלו, ויאריך ימים
בבריאות איתנה ונהורא מעליא,
ויזכה לחוות בעוה"ב בהיכלו,
ובביאת משיח עדקנו ובנית בית
מקדשו, אצ"ו

הערות. הארות ותשובות לחידות
ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
או במייל:
e0504150896@gmail.com

לזשיק

יובל בן דוד

ורות בת זכריה

לזשיק

שלום בן יעקב ומירב

טליה בת מנשה